



Forum
Rozwoju
Lokalnego

Krajowa Polityka Miejska 2030 – samorząd lokalny w jej tworzeniu i wdrażaniu II

Cel 3 – Miasto Zielone

Cykl „URUCHOMIENIE ENDOGENNYCH POTENCJAŁÓW WARUNKIEM ROZWOJU MAŁYCH I ŚREDNICH MIAST W POLSCE”

Wałbrzych, fot. Archiwum UM



WYZWANIE – Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w miastach

ROZWIĄZANIA:

- Wprowadzanie standardu ochrony i kształtowania zieleni w procesach inwestycyjnych
 - Wprowadzenie planu zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miasta (dalej plan zarządzania BZI) jako realizacji rekomendacji opracowania „planu zazieleniania” , zawartej w Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 UE
 - Zmiany legislacyjne zwiększające możliwości rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury w terenach intensywnie zagospodarowanych
 - Program rozwoju zielonych dachów i ścian w miastach
-



WYZWANIE – Rozwój miejskiej gospodarki o obiegu zamkniętym

ROZWIĄZANIA

- Systemowa racjonalizacja gospodarki odpadami
- Wzrost znaczenia biogazu w gospodarce miast
- Kompleksowy program racjonalizacji gospodarki wodno-ściekowej
- Kompleksowe wsparcie rozwoju lokalnej energetyki rozproszonej i obywatelskiej
- Wzrost znaczenia recyklingu przestrzeni w rozwoju miast

WYZWANIE – Ochrona jakości powietrza w miastach

- Intensyfikacja działań w zakresie inwentaryzacji, monitoringu i kontroli jakości powietrza w miastach
- Program rozwoju miejskich systemów ciepłowniczych
- Program przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu
- Program wsparcia termomodernizacji i efektywności energetycznej w miastach
- Działania przeciwozodowe w miastach, w tym wprowadzenie podstaw prawnych w zakresie standardu ozodowego i narzędzi dla samorządów



Najważniejsze wyzwania i kierunki działań wypracowane przez grupy eksperckie IRMiR-u z pkt widzenia miast: Cel 3 - Miasto Zielone

WYZWANIE – Rozwój aktywnych społeczności miejskich i odpornych miast

ROZWIĄZANIA

- Edukacja w zakresie ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu
- Program rozwoju oraz promocji zielonych/zrównoważonych zamówień publicznych w polityce miejskiej.

WYZWANIE – Racjonalizacja gospodarowania wodą w miastach

ROZWIĄZANIA

- Gospodarowanie zasobami wodnymi z uwzględnieniem powiązań z układem zlewniowym
- Zmiany legislacyjne w zakresie przeciwdziałaniu powodziom miejskich i ich skutkom
- Zmiany legislacyjne w zakresie opłat za zmniejszenie naturalnej retencji, przepisów dotyczących powierzchni biologicznie czynnej oraz ustanowienie funduszu celowego na inwestycje z zakresu małej retencji
- Program rozwoju inwestycji z zakresu małej retencji w miastach

WYZWANIE – Budowa efektywnych systemów transportu publicznego w mieście i MOF

ROZWIĄZANIA

- Promowanie i usuwanie barier integracji i rozwoju komunikacji publicznej
- Wprowadzenie planów mobilności dla punktów dostępu do systemów aglomeracyjnego transportu zbiorowego

Najważniejsze wyzwania i kierunki działań wypracowane przez grupy eksperckie IRMiR-u z pkt widzenia miast: Cel 3 - Miasto Zielone

WYZWANIE – Działania ograniczające ruch samochodów (polityka parkingowa, opłaty kongestyjne, zmiany w infrastrukturze drogowej i organizacji ruchu, strefy wyłączzone lub z ograniczonym ruchem kołowym)

ROZWIĄZANIA:

- Wprowadzenie obowiązku tworzenia stref ruchu uspokojonego w gminach i fizyczne uspokojenie ruchu
- Dostosowanie popytu na postój pojazdów osobowych do podaży miejsc postojowych
- Zwiększenie ilości miejsc postojowych dla rowerów

WYZWANIE – Harmonijny rozwój mobilności współdzielonej

ROZWIĄZANIE – Narzędzia wspierające mikromobilność

Uwagi do wyzwań i proponowanych rozwiązań można zgłaszać na stronie Kongresu

<https://kongres.miasta.pl/home/eksperskie-wyzwania-i-rozwiazania-aktualizowana-krajowa-polityka-miejska>

Postulaty zgłaszane do tej pory przez ZMP

- Budowa racjonalnego, efektywnego i szczelnego systemu zagospodarowania śmieci (nowa ustawa);
- Stworzenie rynku wysegregowanych surowców wtórnych;
- Wsparcie budowy instalacji przetwarzających RDF na energię ciepłą w średnich miastach (subregiony);
- Wprowadzenie rozszerzonej odpowiedzialności producentów;
- ❖ Wspieranie samodzielności energetycznej miast;
 - Zwiększenie kompetencji miast w zakresie lokalnej gospodarki wodnej;
 - Wprowadzenie zielonych zamówień publicznych z preferencjami lokalnymi;
- ✓ Rozszerzenie prawa do ustanawiania standardów ekologicznych w MPZP.

Postulaty zgłaszane przez miasta

Gospodarka odpadami

wyzwania	kierunki działań
<ul style="list-style-type: none">• Coraz bardziej kłopotliwy systemy zbiórki odpadów (np. malejąca liczba podmiotów startujących do przetargów).• Wzrastające ceny opłaty za zagospodarowanie odpadów oraz cena zbiórki w przeliczeniu na mieszkańca• Niejasny przelicznik zbiórki odpadów na mieszkańca (różne przeliczniki)• Mała dokładność segregacji odpadów• Często <u>zmiany przepisów</u>/ brak jednolitych uregulowań dla niektórych rodzajów nieruchomości	<ul style="list-style-type: none">• Wprowadzenie rozwiązań systemowych wspierających selektywną zbiórkę odpadów komunalnych• Wspieranie gospodarki cyrkularnej, pojętej szerzej niż tylko segregacja odpadów: PSZOKI, re-użytkownie, wykorzystanie odpadów jako surowce (w tym odpady organiczne na biopaliwo), lokalna gospodarka premiująca właściwą segregację.• Wdrożenie rozwiązań legislacyjnych (lokalnych?) regulujących segregację odpadów, w tym premiowanie lepszej i penalizująca gorszą segregację

Postulaty zgłaszane przez miasta

Jakość powietrza

wyzwania

- Odwlekanie przyjmowania regulacji dot. niskiej emisji w gospodarkach domowych na szczeblu lokalnym. Mało samorządów zaangażowanych w poprawę jakości powietrza
- Częściowo nieskuteczny system wymiany starych pieców na nowe (opóźnienia)
- Mała wiedza o śladzie węglowym w różnych sektorach gospodarki
- Niedokładnie rozpoznane źródła emisji

kierunki działań

- Skupienie wysiłku wszystkich szczebli zarządzania na źródłach emisji zanieczyszczeń: ciepłownictwo, transport, budownictwo, sektor mieszkaniowy (niska emisja). Monitoring emisji.
- Wspieranie przejścia na nieemisyjne źródła ogrzewania; wspieranie OZE oraz miejskiego systemu c.o.
- Przygotowanie JST na przyjęcie pakietu Europejskiego Ładu, skorzystanie z możliwości jakie ono oferuje dla miast, z uwzględnieniem wspieranych przez nie rozwiązań z zakresu przeciwdziałaniu zmian klimatu, w tym te skierowane na efektywność energetyczną i redukcję emisji
- Wspieranie transportu niskoemisyjnego

Postulaty zgłaszane przez miasta

Transformacje energetyczna

wyzwania

- Niedostateczna izolacja budynków, nieefektywność energetyczna / straty energetyczne w sektorze mieszkalnictwa
- Oparcie indywidualnych systemów energetycznych / grzewczych w dużym stopniu na paliwach stałych

kierunki działań

- Wspieranie rozwoju OZE, w tym: wykorzystania OZE u indywidualnych odbiorców (fotowoltaika, pompy ciepła, inne); wspieranie postaw i rozwiązań prosumenckich; rozwój energetyki OZE: kogeneracja, elektrownie na biomasę, rozwój farm i /lub spółdzielni fotowoltaicznych, elektrownie wiatrowe, elektrownie wodne, itp.), zwiększenie udziału energii i ciepła z OZE w miejskiej strukturze energetycznej, w tym w transporcie indywidualnym i zbiorowym;
- Wspieranie racjonalizacji zużycia, redukcji nadmiernej konsumpcji i monitoringu energetycznego w skali miasta. Również mierzenie śladu węglowego celem jego redukcji.
- Rozwój miejskich systemów ciepłowniczych c.o. pozwalających na likwidację niskiej emisji w zabudowie mieszkaniowej



Postulaty zgłaszane przez miasta

Przestrzeń miejska

wyzwania	kierunki działań
<ul style="list-style-type: none">wyspy ciepła – negatywny wpływ na jakość życia i zdrowierozlewanie się miast – negatywny wpływ na wzrost kosztów rozbudowy i utrzymania infrastruktury, na jakość powietrza, życia, itp.rozrost miast na zasadzie kolonizacji deweloperskiej w połączeniu z przeterminowanymi lub nieistniejącymi MPZP oraz spec-ustawami powodując dalszą chaotyczną zabudowę miasta, z niekorzystnymi skutkami dla przestrzeni miasta i jakości życia w nim.obszary zieleni miejskiej bywają traktowane jako ‘nieużytki’ które należy zagospodarować / ograniczyć/wyciąć/skosić, zamiast rewaloryzować.rozrost zabudowy miejskiej powoduje dalsze zasklepienie gruntów, z niekorzystnymi konsekwencjami (wyspy ciepła, zalania w wyniku opadów nawalnych, inne)	<ul style="list-style-type: none">Promowanie dogęszczania miast celem przeciwdziałania ich rozlewaniu. Wspieranie rozwoju ‘15-o minutowego’ miasta.Promowanie/ rozwijanie pro środowiskowej mobilności miejskiej (nastawienie na rowery i inne zero lub małoemisyjne środki transportu), w tym komunikacja publiczna.Wspieranie ładu przestrzennego miast, promowanie rozwiązań podnoszących jakość przestrzeni z wzmacnianiem roli zielono-niebieskiej infrastruktury.Wzmocnienie roli ocen oddziaływania na środowisku promowanych przez miasto (rad miejskich) rozwiązań przestrzennych i konsekwentne wzmacnianie roli standardów architektoniczno-urbanistycznych oraz przestrzegania przepisów arch. bud.Zagospodarowywanie terenów pod kątem wykorzystanie wód opadowych, tworzenia pasów przewietrzających i zwiększających bioróżnorodność.



Postulaty zgłaszane przez miasta

Gospodarka wodna

wyzwania

- wzmacniające się ekstremalne warunki pogodowe (susze i deszcze nawalne) powodujące nadwyrężenie stanu infrastruktury miejskiej
- odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji miejskiej, powodujące jej nadmierne wykorzystanie i degradację
- nadmierne rozproszenie zabudowy mieszkaniowej, powodujące rozrost infrastruktury wod-kan i konieczność jej utrzymania w długiej perspektywie

kierunki działań

- Zwiększenia retencji wód opadowych i roztopowych, w tym mikroretencji.
- Planowanie sieci kanalizacyjnej odpornej na ekstremalne warunki pogodowe – deszcze nawalne oraz susze
- Wprowadzenie opłat za odprowadzanie wody deszczowej przez sieć kanalizacyjną (obecnie brakuje skutecznych regulacji). Zachęta poprzez ulgi podatkowe.
- Poprawa parametrów oczyszczanych i odprowadzanych ścieków (znaczną poprawą czystości wód (rzek/jezior),
- Np.: stymulowanie procesu samooczyszczania wód opadowych, gromadzenie deszczówki w miejscu powstawania, zabezpieczenie przed zabudową dolin cieków wodnych, deregulację cieków potoków na rzecz ich meandryzacji, budowa parków retencyjnych,
- zakładanie ogrodów deszczowych, wspieranie przydomowych oczyszczalni ścieków



Postulaty zgłaszane przez miasta

Zieleń miejska

wyzwania

- Zapisy prawne dot. zieleni w mieście są omijane na korzyść zabudowy
- Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej ma niekorzystny wpływ na bioróżnorodność oraz jakość życia w mieście;
- Utrzymanie zieleni w mieście wymaga wsparcia oraz czasami zmiany podejścia

kierunki działań

- Zwiększenie powierzchni zielonych/ biologicznie czynnych w mieście, rozwijanie całościowych systemów zieleni w mieście, z zachowaniem zasady zgodności siedliskowej.
- Uzupełnienie i ochrona starodrzewia oraz tworzenia nowych założeń zróżnicowanej zieleni parkowej,
- Ochrona i poprawa bioróżnorodności w mieście, wspieranie ekosystemów miejskich
- Rozwój różnych form rolnictwa/ ogrodnictwa i pszczelarstwa miejskiego



Forum
Rozwoju
Lokalnego

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Kosiński
Prezydent Miasta
Ciechanów

Kępno, fot. Archiwum UM